

ÉS EL FÒRUM 2004 UN EXEMPLE DE SOSTENIBILITAT?

GREENPEACE

Abril del 2004

En mig d'un enorme desplegament publicitari, el Fòrum 2004 es presenta a si mateix com *una gran convocatòria internacional, una trobada que mourà el món*. És possible, però la pregunta que ens fem és... cap a on?

Seguim analitzant la documentació del Fòrum 2004. A la descripció dels tres eixos temàtics – diversitat cultural, desenvolupament sostenible i condicions de pau—trobem el següent:

El segon eix es centra en la consciència dels límits dels recursos del planeta. En aquest sentit, el Recinte Fòrum és un exemple de desenvolupament sostenible. De fet, la gran aposta ha consistit en situar l'esdeveniment en una zona maltractada, sense allunyar ni amagar dues grans infraestructures bàsiques per al funcionament de la metròpoli com són la planta depuradora i la planta incineradora d'escombraries de Barcelona. Aquestes infraestructures han estat renovades i integrades a la ciutat tot seguint estrictes criteris ecològics.

Aquest text resumeix totes les contradiccions del Fòrum 2004. Si els seus organitzadors volen centrar-lo en *la consciència dels límits dels recursos del planeta*, la infraestructura del Recinte Fòrum és, ella mateixa, una agressió a un dels més escassos espais de la Mediterrània: les costes. Tractar de pintar de verd la incineradora de residus urbans tampoc no té molt a veure amb la sostenibilitat. En primer lloc perquè és fals que una incineradora sigui *bàsica* per al funcionament d'una ciutat quan la seva aposta per la sostenibilitat és real. La incineradora *ecològica* no existeix. Tot al contrari, la incineració es basa en la crema d'aquells recursos limitats del planeta: matèria orgànica, paper, etc.

Singularment, és l'ocupació de l'espai costaner allò que fa del recinte Fòrum un exemple d'infraestructura agressiva amb el medi natural, devoradora d'un recurs escàs i públic com és la franja litoral en la Mediterrània i indiscutiblement insostenible.

La història no és nova; ja l'any 1999, la Direcció General de Costes del Ministeri de Medi Ambient emetia un informe en el qual es podia llegir el següent:

Sorprèn constatar que el text de la Memòria [Modificació del Pla General Metropolità de Barcelona en el sector del front litoral] no fa cap referència al règim jurídic al qual estan sotmesos per imperatiu de la Llei de Costes, els terrenys del domini públic marítim-terrestre i els seus adjacents afectats per la servitud de protecció. Independentment d'aquesta manca, l'ordenació proposada no és acord amb les disposicions de la Llei de Costes, en tant que en aquesta es prohibeix la implantació de passeigs marítims dins de la ribera del mar, i la instal·lació d'estacions de tractament d'aigües residuals en aquesta mateixa zona. D'altra banda, l'article 32.1 de la mateixa Llei estableix que "només es podrà permetre l'ocupació del domini públic marítim-terrestre per aquelles activitats o instal·lacions que per la seva naturalesa no puguin tenir una altra ubicació".

Sorprèn que un Fòrum per parlar de la diversitat cultural, el desenvolupament sostenible i la Pau, no pugui desenvolupar-se a Barcelona en llocs diferents al que ocupa l'espai marítim-terrestre, sobre tot quan els terrenys de l'altra banda de la Ronda del Litoral s'han destinat a la creació d'un nou barri residencial.

Però en referir-se als impactes, la Direcció General de costes va encara més enllà:

De dur-se a terme les obres proposades les platges deixaran de rebre sediments des del nord-est i el dèficit actual s'accentuarà. El precari equilibri en el qual es troben deixarà de ser equilibri tot i que precari per passar a una situació d'instabilitat que conduirà a la seva desaparició a mig termini.

Per tant ens trobem davant d'una ocupació del domini públic marítim-terrestre per a un ús que podria realitzar-se en altres zones de Barcelona, i amb impactes ambientals discernibles. No es tracta, aleshores, d'un exemple de sostenibilitat.

Quan ens preguntem per les raons que hagin pogut dur a realitzar aquesta infraestructura, en els informes del Ministeri de Medi Ambient hi trobem el següent:

Una maniobra de color marcadament mercantil amb mediatització del domini públic marítim-terrestre que hi quedaria involucrat. Ho confessa la pròpia Memòria de modificació en el seu capítol dedicat a l'Estudi econòmic i financer en afirmar que "Els beneficis econòmics d'aquestes operacions són el primer argument de viabilitat de les actuacions urbanístiques proposades".

Per tant, és la pròpia entitat organitzadora del Fòrum la que reconeix que es tracta d'una operació justificable en primer lloc pels beneficis econòmics que reportarà.

A Greenpeace hem denunciat aquests fets des de 1999, com ha quedat reflectit en el nostre informe anual **Destrucció a toda costa**. El març del 2002 Greenpeace va denunciar la insostenibilitat de la infraestructura del Fòrum davant la Comissió de Política Territorial del Parlament de Catalunya, en una intervenció del Director de Campanyes de l'organització, sense que això hagi servit per reorientar-lo envers la sostenibilitat.

Per a una organització que fa de la defensa dels ecosistemes marins un dels eixos de la seva activitat, resulta lamentable veure com en un dels més importants municipis de la Mediterrània es realitzen actuacions d'aquesta mena, per més que s'intentin revestir de verd. Precisament en un moment en el qual les agressions al litoral proliferen en forma d'ampliacions de ports industrials, ports esportius, noves urbanitzacions... el que cal són institucions capaces de liderar un impuls per la protecció de la costa, i el Fòrum 2004 és una autèntica oportunitat perduda per proveir una gran ciutat d'un autèntic parc natural costaner.

Per als barcelonins la neteja d'una zona degradada és el principal valor del Fòrum. És indiscutible que es partia d'un entorn industrial molt degradat, però també ho és que caldria haver fet les coses d'una altra manera. Cobrir un espai costaner de ciment i canalitzar la desembocadura del seu riu no és recuperar-lo ambientalment, per molt que es reservin alguns espais per a "àrees de bany", "biòtops submarins" o "parcs litorals". Si més no, per a Greenpeace no ho és.

Greenpeace considera necessari fer públiques aquestes observacions, per tal que els ciutadans sàpiguen que pel que fa a la sostenibilitat el Fòrum 2004 és un autèntic despropòsit.